

ارزیابی وبپورتال‌های کتابخانه‌های عمومی مستقر در استان تهران

ژهرا جعفری بهنام (نویسنده مسئول)

کارشناس ارشد علم اطلاعات و دانش‌شناسی
asimbehnam2006@yahoo.com

امیرضا اصنافی

استادیار گروه علم اطلاعات و دانش‌شناسی دانشگاه شهید بهشتی
aasnafi@gmail.com
تاریخ دریافت: ۱۳۹۴/۷/۱۴؛ تاریخ پذیرش: ۱۳۹۵/۴/۲۱

چکیده

هدف: هدف اصلی پژوهش حاضر، شناسایی و تعیین تفاوت‌های پورتال‌های نهاد کتابخانه‌های عمومی کشور و سازمان فرهنگی هنری شهرداری تهران بر اساس معیارهای ارزیابی پورتال است.

روش: پژوهش توصیفی و به روش پیمایشی انجام شده است. جامعه پژوهش ۶۴۶ نفر از کتابداران شاغل در نهاد کتابخانه‌های عمومی استان تهران در ۱۶ شهرستان و سازمان فرهنگی هنری شهرداری در مناطق ۲۲ گانه تهران است. ابزار گردآوری اطلاعات پرسشنامه بود و برای تجزیه و تحلیل داده‌ها از روش‌های آمار توصیفی و استنباطی و نرم‌افزار GAMS استفاده شده است. با استفاده از روش نمونه‌گیری تصادفی-طبقه‌ای تعداد ۲۴۲ پرسشنامه در بین کتابداران توزیع گردید که در نهایت ۱۷۰ پرسشنامه دریافت و مورد بررسی قرار گرفت.

یافته‌ها: در وبپورتال نهاد کتابخانه‌های عمومی مؤلفه ناوبری بیشترین کارایی و مؤلفه اعتبار اطلاعات کمترین کارایی را دارا هستند. همچنین بعد از ناوبری، به ترتیب دسترسی‌پذیری، صحت، سطح پوشش و مخاطبان خاص، روزآمد بودن، کیفیت و عینیت اطلاعات در رتبه‌های دوام تا هفتم قرار می‌گیرند. در وبپورتال سازمان فرهنگی هنری شهرداری تهران، کیفیت اطلاعات بیشترین کارایی و اعتبار اطلاعات کمترین کارایی را دارا است. همچنین مؤلفه‌های ناوبری، عینیت، صحت، سطح پوشش و مخاطبان خاص، روزآمد بودن و دسترسی‌پذیری اطلاعات رتبه‌های دوم تا هفتم را به خود اختصاص می‌دهند. در نهاد کتابخانه‌های عمومی، بالاترین میزان کارایی اختصاص به ناوبری اطلاعات دارد؛ در حالی که در سازمان فرهنگی هنری کیفیت اطلاعات بالاترین میزان کارایی را به خود اختصاص می‌دهد. میزان کارایی سطح پوشش و مخاطبان خاص، روزآمد بودن و اعتبار اطلاعات به ترتیب با رتبه چهارم، پنجم و هفتم در یک سطح قرار دارند.

اصالت/اوزش: مقاله حاضر به ارزیابی پورتال دو سازمان مسئول در حوزه کتابخانه‌های عمومی پرداخته و با توجه به نتایج، توجه بیشتر به مؤلفه اعتبار اطلاعات را پیشنهاد نموده است.

کلیدواژه‌ها: سازمان فرهنگی هنری شهرداری تهران، کتابخانه عمومی، نهاد کتابخانه‌های عمومی کشور، وبپورتال.

Research on Information Science and Public Libraries; The Quarterly Journal of Iran Public Libraries Foundation; Vol. 23, No.3; Successive No. 90; Fall 2017; Pp. 335-363; Indexed in ISC, SID & MagIran.

تحقیقات اطلاع‌رسانی و کتابخانه‌های عمومی؛ فصلنامه علمی-پژوهشی؛ دوره ۲۳، شماره ۳، پیاپی ۹۰، پاییز ۱۳۹۶
۳۳۵-۳۶۳ نمایه شده در ISC، SID و MagIran

مقدمه

با توسعه منابع الکترونیکی، کتابخانه‌ها خدمات خود را از طریق وبسایت‌ها توسعه داده‌اند. امروزه طراحی وبسایت‌های کارآمد کتابخانه‌ای به عنوان یک ضرورت اجتناب‌ناپذیر مورد توجه کتابخانه‌ها و مراکز اطلاع‌رسانی قرار دارد (فرج‌پهلو و صابری، ۱۳۸۷). واضح است که وبسایت‌ها، طیف گسترده‌ای از مطالب معترض و باکیفیت تا مطالب نامعتبر و بدون کیفیت را در بر می‌گیرند؛ به گونه‌ای که کاربران برای دسترسی به اطلاعات باکیفیت، باید از میان انبوی از مواد کم‌استفاده عبور کنند (عصاره و پایی، ۱۳۸۸). وبسایت کتابخانه مثل وبسایت هر سازمان دیگری اولین نقطه برخورد و ارتباط میان کاربران، منابع و خدمات به صورت پیوسته است. کتابخانه‌ها تلاش می‌کنند تا با استفاده از این پدیده با سرعت و سهولت منابع مورد نیاز کاربران را در اختیار آنها قرار دهند. آنچه در این میان دارای اهمیت بیشتری است، طراحی وبسایت‌های کتابخانه‌ای بر اساس معیارها، اصول و استانداردهایی است که نیازهای اطلاعاتی و کسب رضایت کاربران در حداقل زمان ممکن میسر گردد. کتابخانه‌های عمومی مانند بسیاری از مؤسسات و نهادها برای دسترسی‌پذیری و سهولت بازیابی منابع اطلاعاتی خود در هر زمان و مکان، ایجاد ارتباط بیشتر و بهتر با کاربران و رفع نیازهای اطلاعاتی آنان اقدام به ایجاد وبسایت‌ها و پورتال‌هایی نموده‌اند که نمایانگر خدمات آنهاست. وبسایت‌ها و پورتال‌ها بسته به ماهیت و وضعیت اقتصادی و مدیریتی این مراکز از لحاظ شکل، محتوا، اندازه و نوع امکاناتی که ارائه می‌دهند متفاوت هستند. با این حال کتابخانه‌های عمومی بهدلیل داشتن اهداف و وظایف مشترک باید از ضوابط و یا استانداردهای مشخص پیروی کنند. به همین دلیل در طراحی پورتال‌های مربوطه به جز مسایل نرم‌افزاری و حتی مسایل مربوط به محتوا، شناسایی مخاطبان و اهداف طراحی پورتال، شناسایی مسایل مربوط به تلقی کارآیی پورتال برای کاربر نهایی (که بر میزان استفاده از سوی آنها دارای تأثیر است) از اهمیت والایی برخوردار است که باید مورد شناسایی، بررسی و ارزیابی مستمر قرار گیرد. کارآیی در اینجا به معنای اهمیت و کاربرد عملی است.

در این راستا، دو مرکز مهم که کتابخانه‌های عمومی کشور زیر نظر آنها مشغول به فعالیت هستند، نهاد کتابخانه‌های عمومی کشور و سازمان فرهنگی هنری شهرداری تهران است. هر دو این مراکز دارای پورتال هستند، برای سنجش قابلیت‌های موجود و بالا بردن سطح کیفی پورتال‌ها باید آنها را مورد

تحقیقات اطلاعاتی

کتابخانه های عمومی

ارزیابی وبپورتال های کتابخانه های عمومی مستقر در استان تهران

ارزیابی قرار داد. یکی از گروه هایی که نظرات آنان می تواند در بالا بردن سطح کیفی پورتال های کتابخانه های عمومی مؤثر واقع شود، کتابداران شاغل در این مراکز هستند. بنابراین، پژوهش حاضر بر آن است تا با استفاده از نظرات کتابداران شاغل در کتابخانه های عمومی زیرمجموعه نهاد کتابخانه های عمومی استان تهران و سازمان فرهنگی هنری شهرداری تهران به ارزیابی پورتال های این دو مرکز پردازد تا با شناسایی و تعیین نقاط قوت و ضعف هر یک از معیارهای هشت گانه که بعداً ذکر می شود، راهکارهای مناسبی را در اختیار مسئولان و مدیران قرار دهد.

پرسش های پژوهش

۱. کیفیت اطلاعات^۱ در پورتال ها از نظر کتابداران شاغل در مراکز نهاد کتابخانه های عمومی کشور و سازمان فرهنگی هنری شهرداری تهران چگونه است؟
۲. دسترسی پذیری اطلاعات^۲ در پورتال ها از نظر کتابداران شاغل در مراکز نهاد کتابخانه های عمومی کشور و سازمان فرهنگی هنری شهرداری تهران چگونه است؟
۳. صحت اطلاعات^۳ در پورتال ها از نظر کتابداران شاغل در مراکز نهاد کتابخانه های عمومی کشور و سازمان فرهنگی هنری شهرداری تهران چگونه است؟
۴. روزآمد بودن اطلاعات^۴ در پورتال ها از نظر کتابداران شاغل در مراکز نهاد کتابخانه های عمومی کشور و سازمان فرهنگی هنری شهرداری تهران چگونه است؟
۵. ناوبری اطلاعات^۵ در پورتال ها از نظر کتابداران شاغل در مراکز نهاد کتابخانه های عمومی کشور و سازمان فرهنگی هنری شهرداری تهران چگونه است؟
۶. سطح پوشش و مخاطبان^۶ در پورتال ها از نظر کتابداران شاغل در مراکز نهاد کتابخانه های عمومی کشور و سازمان فرهنگی هنری شهرداری تهران چگونه است؟
۷. عینیت اطلاعات^۷ در پورتال ها از نظر کتابداران شاغل در مراکز نهاد کتابخانه های عمومی کشور و سازمان فرهنگی هنری شهرداری تهران چگونه است؟
۸. اعتبار اطلاعات^۸ در پورتال ها از نظر کتابداران شاغل در مراکز نهاد کتابخانه های عمومی کشور و سازمان فرهنگی هنری شهرداری تهران چگونه است؟

1. Information Quality

4. Information Currency

7. Information Concreteness

2. Information Accessibility

5. Information Navigation

8. Information Validity

3. Information Accuracy

6. Coverage & Grouping users

ویتالیانو^۱ (۱۹۹۸) در تحقیقی با عنوان «بررسی تکنیک تحلیلی پوششی داده‌ها در کتابخانه‌های عمومی» چهار متغیر ورودی (کتاب‌های نگهداری شده، ساعت کار در هفته، کتاب‌های جدید خریداری شده و تعداد وجه اشتراک فعال) و دو متغیر خروجی (کل چرخش کتاب سالانه و تعداد سؤالات مرجع) را برای ارزیابی کارایی در نظر گرفت. از بین ۱۸۴ کتابخانه انتخابی در این مطالعه فقط ۲۳ درصد از کتابخانه‌ها، نمره کارایی ۱۰۰ درصد را به دست آوردند و ۷۷ درصد غیرکارا تشخیص داده شدند. در این مطالعه علت ناکارایی بیشتر کتابخانه‌ها، داشتن ساعت کاری زیاد در هفته شناسایی شد.

شارما و همکارانش^۲ در تحقیقی با عنوان «کارایی نسبی کتابخانه‌های عمومی هاوایی» کارایی نسبی ۴۷ کتابخانه عمومی در ایالت هاوایی را بررسی کردند. متغیرهای ورودی مورد بررسی (مساحت کتابخانه، تعداد کتابدار، کل روزهای فعال کتابخانه در سال و هزینه عملیاتی سالانه) و متغیرهای خروجی (میزان چرخش سالانه کتاب و تعداد سؤالات مرجع) در نظر گرفته شد. در این مطالعه میانگین نمره کارایی کتابخانه‌ها ۸۴ درصد بود و ۲۹ درصد از کتابخانه‌های عمومی انتخابی، کاملاً کارا تشخیص داده شدند (نقل در میرغفوری و شفیعی روپشتی، ۱۳۸۶). کاکس^۳ (۲۰۰۳) پورتال‌های کتابخانه‌ای را بر اساس معیارهای ارزیابی بررسی و راهکارهایی را در زمینه مدیریت محتوا، سامانه میانکش‌پذیری و ارتباط با سامانه‌های دیگر برای بهبود سامانه مدیریت محتوای منابع الکترونیکی ارائه کرد. وی همچنین به ارتباط و همکاری کتابداران و تولیدکنندگان سامانه‌های پورتال کتابخانه‌ای به منظور بهبود سطح کیفی آنها، اشاره و تأکید کرده است. ریچمن و سومرسکووتر^۴ (۲۰۰۶) در تحقیقی با عنوان «بررسی کارایی کتابخانه‌های دانشگاهی: مقایسه‌ای بین‌المللی با استفاده از روش تحلیل پوششی داده‌ها» به ارزیابی کارایی نسبی ۱۱۸ کتابخانه دانشگاهی در کشورهای استرالیا، کانادا، آلمان، نیوزلند و ایالات متحده پرداختند. آنها با این تحقیق دریافتند تقریباً ۳۵ درصد کتابخانه‌های دانشگاهی کشورهای مورد مطالعه روی مرز کارایی قرار دارند و به عبارتی کارا تشخیص داده شدند. میدل و کیکاس^۵ (۲۰۰۹) در تحقیقی با عنوان «بررسی کتابخانه‌های عمومی مرکزی کشور استونی» کارایی نسبی کتابخانه‌های عمومی مرکزی کشور استونی را با استفاده از روش تحلیل پوششی داده‌ها مورد

1. Vitaliano
3. Cox

2. Sharma et al
4. Reicmann & sommersguter

5. Midel and Kikas

شیوه اطلاع‌رسانی کتابخانه‌ها

ارزیابی و بپورتال‌های کتابخانه‌های عمومی مستقر در استان تهران

بررسی قرار دادند. در این تحقیق مشخص شد فقط ۴۰ درصد از کتابخانه‌های انتخابی کاملاً کارا و نمرة کارایی بقیه کتابخانه‌ها بین ۴۷ تا ۹۸ درصد بود. در این مطالعه کمبود بودجه، حقوق و دستمزد به عنوان مهم‌ترین عامل ناکارایی کتابخانه‌ها شناسایی شد. میرغفوری، شفیعی و دشتی (۱۳۸۶) در تحقیقی با عنوان «رتبه‌بندی کتابخانه‌های دانشگاهی بر اساس سطح عملکرد با استفاده از تکنیک‌های تحلیل پوششی داده‌ها (کتابخانه‌های دانشگاهی یزد)» به رتبه‌بندی شش کتابخانه دانشگاهی در دانشگاه یزد پرداخته‌اند. آنها در مدل خود تعداد کتاب‌ها و مجلات، فضای کتابخانه، هزینه حقوق و دستمزد و تعداد رایانه‌ها را به عنوان شاخص‌های ورودی و تعداد کتاب‌ها و مجلات امانت داده شده و تعداد دانشجویان که از کتابخانه خدمات دریافت کرده‌اند را به عنوان شاخص‌های خروجی در نظر گرفته‌اند. در نهایت با استفاده از نتایج بدست آمده آنها کتابخانه‌ها را رتبه‌بندی کرده‌اند. کتابی، میراحمدی و پورآذر (۱۳۹۰) در تحقیقی با عنوان «ارزیابی عملکرد کتابخانه‌های عمومی استان توسط تکنیک تحلیل پوششی داده‌ها» کتابخانه‌های عمومی ۳۰ استان کشور را مورد بررسی قرار داده‌اند. پژوهشگران در این تحقیق بر حسب شاخص‌های ورودی شامل تعداد کتاب‌ها، جمعیت باسوساد هر استان، تعداد کتابداران، تعداد صندلی‌ها و مجموع مواد دیداری و شنیداری موجود در کتابخانه‌های هر استان و شاخص‌های خروجی مجموع تعداد اعضاء، تعداد امانات و تعداد مراجعین کتابخانه‌های هر استان را مورد بررسی قرار داده‌اند. در نهایت با استفاده از روش تحلیل پوششی داده‌ها به این نتیجه رسیده‌اند که کتابخانه‌های ۱۵ استان از ۳۰ استان کارا و مابقی ناکارا هستند.

امروزه با توجه به افزایش و ضرورت استفاده از منابع الکترونیکی، کتابخانه‌ها به منظور پاسخگویی به نیازهای کاربران، سیستم‌های پورتال کتابخانه‌ای را برای ارائه خدمات، فراهم آوری، سازماندهی و اشاعه اطلاعات توسعه داده‌اند. توجه وب‌پورتال‌ها در کتابخانه‌های عمومی که کاربران آن دارای سلایق، علاقه‌مندی، سنین و رده‌های کاری متفاوت می‌باشند، ضرورتی تر به نظر می‌رسد. از این رو این پژوهش درصد است که این مسئله را مورد بررسی و ارزیابی قرار دهد.

روش پژوهش

با توجه به این که پژوهش حاضر به ارزیابی وب‌پورتال‌های کتابخانه‌های عمومی مستقر در استان تهران پرداخته است، از نظر دسته‌بندی پژوهش بر اساس هدف، این پژوهش، پژوهش کاربردی

محسوب می‌گردد. همچنین با توجه به نحوه گردآوری داده‌ها، در زمرة پژوهش‌های توصیفی-پیمایشی قرار دارد. داده‌های جمع‌آوری شده در این پژوهش مربوط به محدوده زمانی بهمن ۱۳۹۳ تا پایان خداد ۱۳۹۴ است. محدوده مکانی این پژوهش شامل کتابخانه‌های عمومی نهاد کتابخانه‌های عمومی استان تهران و سازمان فرهنگی هنری شهرداری تهران است. جامعه پژوهش در این تحقیق شامل کتابداران شاغل در نهاد کتابخانه‌های عمومی کشور (استان تهران) به تعداد ۴۲۶ نفر در ۱۶ شهرستان و کتابداران شاغل در کتابخانه‌های عمومی سازمان فرهنگی هنری شهرداری تهران به تعداد ۲۱۸ نفر در مناطق ۲۲ گانه شهر تهران است. به این ترتیب جامعه آماری در این تحقیق ۶۴۶ نفر کتابدار است. در این تحقیق برای تعیین حجم نمونه از جدول کرجسی و مورگان (حریری، ۱۳۷۹) استفاده شده است. با توجه به تعداد کتابداران شاغل در این دو مرکز، ۲۴۲ کتابدار به عنوان حجم نمونه انتخاب گردید، که با استفاده از روش تصادفی-طبقه‌بندی، سهم کتابداران شاغل در نهاد کتابخانه‌های عمومی کشور ۱۶۰ نفر و سهم کتابداران شاغل در سازمان فرهنگی هنری شهرداری تهران ۸۲ نفر شد. سپس پرسشنامه‌ها در بین کتابداران این کتابخانه‌ها توزیع شد. لازم به ذکر است با هماهنگی سرپرست کتابخانه‌ها پرسشنامه‌ها توسط کتابدار یا کتابدارانی تکمیل گردید که در تعامل بیشتری با پورتال مرکز مربوطه بودند. در پایان ۱۷۰ پرسشنامه گردآوری شد که به ترتیب ۱۱۶ پرسشنامه از ۸۹ کتابخانه مربوط به نهاد کتابخانه‌های عمومی (نرخ بازگشت، ۷۲/۵ درصد) و تعداد ۵۴ پرسشنامه از ۴۷ کتابخانه مربوط به کتابخانه‌های عمومی سازمان فرهنگی هنری شهرداری تهران (نرخ بازگشت، ۶۵/۸ درصد) است. لازم به ذکر است که از سه شهرستان بهارستان، پیشوای و قرچک پرسشنامه‌ای دریافت نشد. در این پژوهش، روش گردآوری اطلاعات به دو شیوه کتابخانه‌ای و میدانی است. به منظور آگاهی از نظریه‌های پژوهشگران و محققان درباره موضوع پژوهش و جهت صورت‌بندی سؤالات پژوهش و فراهم نمودن مطالب مستند، از شیوه کتابخانه‌ای استفاده شده است. همچنین به منظور گردآوری اطلاعات مناسب از جامعه آماری با مبنای قرار دادن ۸ معیار اصلی «کیفیت اطلاعات»، «دسترس پذیری اطلاعات»، «صحبت اطلاعات»، «روزآمد بودن اطلاعات»، «ناوبری اطلاعات»، «سطح پوشش و مخاطبان خاص»، «عینیت اطلاعات» و «اعتبار اطلاعات» پرسشنامه‌ای با ۴۴ گویه طراحی و تنظیم گردید.

شیوه اطلاع‌رسانی

گنجاندن معرفت

ارزیابی وب‌پورتال‌های کتابخانه‌های عمومی مستقر در استان تهران

معیارها و گویه‌های مربوط به هر یک در جدول ۱ آمده است:

جدول ۱. مؤلفه‌ها و سؤالات مربوط به هر مؤلفه

ردیف	مؤلفه‌ها	سؤالات
۱	کیفیت اطلاعات	۱-۱۱
۲	دسترس پذیری اطلاعات	۱۲-۱۹
۳	صحبت اطلاعات	۲۰-۲۳
۴	روزآمد بودن اطلاعات	۲۴-۲۷
۵	ناوبری اطلاعات	۲۸-۳۴
۶	سطح پوشش و مخاطبان خاص	۳۵-۳۷
۷	عنیت اطلاعات	۳۸-۴۰
۸	اعتبار اطلاعات	۴۱-۴۴

همچنین مقیاس اندازه‌گیری این پرسشنامه، طیف ۵ گزینه‌ای لیکرت^۱ بوده است. روشی که برای تعیین روایی پرسشنامه این پژوهش استفاده شد، روش اعتبار محتوا است. به این صورت که پرسشنامه پس از طراحی چندین بار مورد بازبینی قرار گرفت و پس از اعمال اصلاحات، پرسشنامه نهایی طراحی و تنظیم گردید. در پژوهش حاضر برای سنجش پایایی از آلفای کرونباخ پرسشنامه شده است. به این ترتیب ضریب پایایی پرسشنامه ۸۷ درصد تعیین گردید. بعد از استفاده شده است. به این ترتیب ضریب پایایی پرسشنامه ۸۷ درصد تعیین گردید. بعد از جمع‌آوری و کدگذاری پرسشنامه‌ها، داده‌ها وارد نرم‌افزار آماری SPSS^{۲۲} شد و خروجی‌های گرفته شده مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفت. برای توصیف داده‌ها از روش‌های معمول در آمار توصیفی نظری تهیه جدول فراوانی، محاسبه شاخص‌های آماری و رسم نمودارهای ستونی و همچنین از روش‌های آمار استنباطی، آزمون تی برای آزمون میانگین متغیرها استفاده شد. در بررسی‌های تحلیل پوششی داده‌ها نیز از نرم‌افزار GAMS استفاده گردید. با استفاده از این نرم‌افزار بیشترین امتیاز کارایی و کمترین امتیاز کارایی این دو مرکز رتبه‌بندی شده است. به این منظور ابتدا شاخص‌های ورودی و خروجی شناسایی و تعیین شدند و سپس رتبه کارایی این دو مرکز مورد تحلیل قرار گرفتند. در این پژوهش وجود یا عدم وجود یک ویژگی در پورتال به عنوان ورودی (X) و نظرات کتابداران (Y) به عنوان خروجی در نظر گرفته شده است.

1. Likret

یافته ها

با توجه به اینکه در هر کتابخانه، کتابداران از جنسیت، میزان تحصیلات و رشته تحصیلی، منطقه محل خدمت و شهر محل خدمت یکسان برخوردار نیستند، لازم است قبل از بررسی متغیرها، درصد فراوانی این موارد مشخص شود. لازم به ذکر است به منظور سهولت در نوشتار، در تمامی جداول ها برای نهاد کتابخانه های عمومی کشور از واژه (نهاد) و برای سازمان فرهنگی هنری شهرداری تهران از واژه (سازمان) بهره گرفته شده است.

جدول ۲. توزیع فراوانی و درصد فراوانی جنسیت

جنسیت	نهاد	سازمان	فرابانی	درصد فراوانی
مرد	نهاد	سازمان	۴۷	۲۷,۶
	نهاد	سازمان	۲۳	۱۳,۵
زن	نهاد	سازمان	۶۸	۴۰,۱
	نهاد	سازمان	۳۲	۱۸,۸
جمع کل				۱۷۰
				۱۰۰,۰

داده های موجود در جدول ۲ در مورد جنسیت کتابداران شاغل در نهاد کتابخانه های عمومی استان تهران و سازمان فرهنگی هنری شهرداری تهران نشان می دهد که از ۱۷۰ کتابدار پاسخگو به پرسشنامه ها، ۲۷,۶ و ۱۳,۵ درصد به ترتیب کتابداران مرد نهاد و سازمان و ۴۰,۱ و ۱۸,۸ درصد به ترتیب کتابداران زن نهاد و سازمان بوده اند. پس به طور کلی بیشترین افراد پاسخگو، زنان با فراوانی ۱۰۰ و درصد فراوانی ۵۸,۹ هستند.

جدول ۳. فراوانی و درصد منطقه محل خدمت

منطقه محل خدمت	نهاد کتابخانه های عمومی کشور	سازمان فرهنگی هنری شهرداری تهران	فرابانی	درصد فراوانی	مرکز
نهاد کتابخانه های عمومی کشور	۱۱۶	۵۴	۱۱۶	۶۸,۲	۳۱,۸
سازمان فرهنگی هنری شهرداری تهران	۱۷۰	۱۷۰	۱۷۰	۱۰۰,۰	جمع

جدول ۳ نشان می دهد که از ۱۷۰ کتابدار پاسخگو، ۱۱۶ نفر در نهاد و ۵۴ نفر در سازمان مشغول به فعالیت هستند.

شیوه اطلاع‌رسانی

گنجانه‌های عمومی

ارزیابی وبپورتال‌های کتابخانه‌های عمومی مستقر در استان تهران

وبپورتال‌های نهاد کتابخانه‌های عمومی استان تهران و سازمان فرهنگی هنری شهرداری تهران در این پژوهش مؤلفه‌های کیفیت، دسترسی‌پذیری، صحت، روزآمد بودن، تاوبری، سطح پوشش و مخاطبان، عینیت و اعتبار اطلاعات در وبپورتال‌های نهاد کتابخانه‌های عمومی کشور و سازمان فرهنگی هنری شهرداری تهران از منظر کتابداران شاغل در این دو مجموعه مورد بررسی قرار می‌گیرد.

کیفیت اطلاعات

جدول ۴. فراوانی و میانگین کیفیت اطلاعات وبپورتال‌های نهاد کتابخانه‌های عمومی استان تهران و سازمان فرهنگی هنری شهرداری تهران

میانگین	میانگین به تفکیک	این وجود ندارد	خیلی کم وجود	متوسط	خیلی زیاد	زیاد	فرافردا	درصد	نهاد	مناسب بودن رنگ و طرح صفحه و ببپورتال
۲,۹۴	۱,۹۹			۲۷ ۱۵,۸	۶۹ ۴۰,۵	۲۰ ۱۱,۷				
	۰,۹۴		۱۲	۳۳ ۱۹,۴	۹ ۶۲,۲				سازمان	
۳,۵۸	۲,۴۳			۴۸ ۲۸,۲۳	۶۷ ۳۹,۴۱				نهاد	
	۱,۱۴			۲۳ ۱۳,۵۲	۲۲ ۱۸,۸۲				سازمان	سهولت استفاده از و ببپورتال
۲,۸۲	۱,۹۱			۲۷ ۱۵,۸۸	۸۳ ۴۸,۸۲	۶ ۳,۵۲			نهاد	
	۰,۹۰		۱۲	۳۹ ۷,۰۵	۳ ۲۲,۹۴				سازمان	عدم وجود صفحات خالی و فاقد اطلاعات
۰,۴۰۶	۰,۲۷	۸۹ ۵۲,۳۵	۷ ۴,۱۱		۱۳ ۷,۰۵				نهاد	
	۰,۱۲	۴۲ ۲۴,۷	۴	۶ ۲,۳۵					سازمان	امکان تغییر رمز عبور برای کاربران توسط خود آنها
۰,۱۶۸	۰,۱۱	۹۷ ۵۷,۰۵	۶ ۳,۵۲	۶ ۳,۵۲					نهاد	دارا بودن دو یا چندزبانه بودن

←

تحقیقات اطلاعاتی رسانه‌ی
گایانه‌ی اسلامی

پاییز ۱۳۹۶ دوره ۲۳ شماره ۳

ردیف	تاریخ	عنوان	تصویر	میانگین به تفکیک	میانگین به وجود ندارد	این ویژگی	خیلی کم	متوسط	زیاد	خیلی زیاد	گزینه
							صفحات سازمان	صفحات درصد			
۰,۱۶۸	۰,۰۵	۴۵	۲	۳						فراوانی	صفحات سازمان
		۲۶,۴۷	۱,۷۶	۱,۷۶						درصد	صفحات و ب پورتال
	۰,۱۱	۹۷	۶	۶						فراوانی	نهاد
		۵۷,۰۵	۳,۵۲	۳,۵۲						درصد	ذکر زمان تقریبی برای تکمیل
۳,۱۷	۰,۰۵	۴۵	۳	۳						فراوانی	صفحات در دست ساخت سازمان
		۲۶,۴۷	۱,۷۶	۱,۷۶						درصد	صفحات در دست ساخت
	۲,۱۶	۶	۶	۶۳	۴۰					فراوانی	نهاد
		۳,۵۲	۳,۵۲	۳۷,۰۵	۲,۳۵					درصد	دارا بودن صفحه‌ای منحصر به هر کاربر
۳	۱,۰۱	۶		۳۰	۱۹					فراوانی	نهاد
		۳,۵۲		۱۷,۶۴	۱۱,۱۷					درصد	صفحه‌ای منحصر به هر کاربر
	۲/۰۴			۹۰	۲۶					فراوانی	نهاد
				۵۲,۹۴	۱۵,۲۹					درصد	امکان داشتن صفحه‌ای جهت پیشنهادها و انتقادات در و ب پورتال
۰,۳۳۷	۰,۹۶			۵۴						فراوانی	نهاد
				۳۱,۷۶						درصد	امکان داشتن صفحه‌ای جهت پیشنهادها و انتقادات در و ب پورتال
	۰,۲۲	۶۰	۲۰	۱۷	۱۲					فراوانی	نهاد
		۳۵,۲۹	۱,۱۷	۱۰	۷,۰۵					درصد	قابل درک بودن ساختار پورتال و صفحه برای کاربران
۰,۳۳۷	۰,۱۱	۴۵			۶					فراوانی	نهاد
		۲۶,۴۷			۳,۵۲					درصد	صفحه برای کاربران
	۰,۲۲	۶۲	۳۵	۱۲						فراوانی	نهاد
		۳۶,۴۷	۲۰,۸۵	۷,۰۵						درصد	تناسب چیدمان صفحات مختلف پورتال با یکدیگر
۴	۰,۱۱	۴۳	۱۱							فراوانی	نهاد
		۲۵,۲۹	۶,۴۷							درصد	تناسب چیدمان صفحات مختلف پورتال با یکدیگر
	۲,۷۲				۱۰۳					فراوانی	نهاد
					۶۰,۵۸					درصد	امکان خواندن آسان نمایه‌ها یا نقشه پورتال
	۱,۲۸				۶۷					فراوانی	نهاد
					۳۹,۴۱					درصد	نقشه پورتال

شیوه اطلاع‌رسانی

کتابخانه‌ها

ارزیابی و بپورتال‌های کتابخانه‌های عمومی مستقر در استان تهران

همان‌گونه که در جدول ۴ مشاهده می‌شود در باب کیفیت اطلاعات و بپورتال نهاد کتابخانه‌های عمومی کشور، بالاترین میزان با میانگین ۲/۷۲ مربوط به امکان خواندن آسان نمایه‌ها و کمترین میزان با میانگین ۱۱/۰ مربوط به چندزبانه بودن صفحات و همچنین ذکر زمان تقریبی برای تکمیل صفحات است. یافته‌های این جدول نشان می‌دهد در زمینه کیفیت اطلاعات و بپورتال سازمان فرهنگی هنری شهرداری تهران، بالاترین میزان با میانگین ۱/۲۸ مربوط به امکان خواندن آسان نمایه‌ها و کمترین میزان با میانگین ۰/۰۵ مربوط به چندزبانه بودن صفحات و ذکر زمان تقریبی برای تکمیل صفحات است. مقایسه یافته‌ها نشان می‌دهد که کتابداران با میانگین ۴ بالاترین میزان رضایت را از امکان خواندن آسان نمایه‌ها در وب‌پورتال دارند و از ویژگی چندزبانه بودن صفحات با میانگین ۱۶/۰ کمترین میزان رضایت را دارند.

دسترسی‌پذیری اطلاعات

جدول ۵. فراوانی و میانگین دسترسی‌پذیری اطلاعات و بپورتال‌های نهاد کتابخانه‌های عمومی استان تهران و سازمان فرهنگی هنری شهرداری تهران

گزینه	فراآنی	زیاد	خیلی زیاد	متوسط	کم	خیلی کم وجود ندارد به تفکیک	میانگین
نهاد شفافیت در دسترسی به رابط کاربر	فراآنی			۱۲		۱۰۳	۰/۱۴۳
	درصد			۷/۰۵		۶۰	
	فراآنی					۴۹	۰/۰۶۸
	سازمان					۲۸/۸۲	۳/۵۲
نهاد دسترسی به اطلاعات موردنیاز در صفحه جست‌وجوی اطلاعات سازمان	فراآنی			۱۴		۹۰	۰/۹۸۶
	درصد			۸/۲۳		۵۲/۹۴	۷/۰۵
	فراآنی					۴۲	۶
	سازمان					۲۴/۷۰	۳/۵۲
نهاد امکان ذخیره کلمات جست‌وجو شده و جلوگیری از تایپ مجدد در جست‌وجوی بعدی	فراآنی			۹۷		۱۲	۳/۲۱۶
	درصد			۵۷/۰۵		۷/۰۵	
	فراآنی					۴۶	۳
	سازمان					۳/۵۲	۱/۷۶

←

تحقیقات اطلاعاتی رسانه‌ها
تایانه‌ها می‌بودند

پاییز ۱۳۹۶ دوره ۲۳ شماره ۳

		میانگین		میانگین		میانگین		میانگین		میانگین		گزینه
		خیلی کم	این ویژگی وجود ندارد به تفکیک	خیلی کم	متوسط	زیاد	خیلی کم	خیلی زیاد	فرابونی	نهاد	دسترسی به واژه‌نامه موجود در وب پورتال	
۲,۸۹	۱,۹۶۵			۱۲	۱۰,۳				فرابونی	نهاد		
				۷,۰۵	۶۰,۵۸				درصد			
۴,۲۶	۰,۹۲۵			۶	۴۹				فرابونی	سازمان	دسترسی به نقشه‌های راهنمای استفاده از وب پورتال	
				۳,۵۲	۲۸,۸۲				درصد			
۴,۳۲	۲,۸۹۶			۲۶		۷	۸۲		فرابونی	نهاد	امکان چاپ نتیجه جست وجو	
	۱,۳۶۴			۱۵,۲۹		۴,۱۱	۴۸,۲۳		درصد			
۴,۳۷	۲,۹۳۷			۱۲	۴	۳۹			فرابونی	سازمان	امکان جست وجوی مدارک به ...	
	۱,۳۸۳			۷,۰۵	۲,۳۵	۲۲,۹۴			درصد			
۱,۵	۲,۹۷۱			۲۶			۹۰		فرابونی	نهاد	امکان ارتباط با کتابدار آنلاین و پاسخ‌گویی به سوالات کاربران	
	۱,۳۹۹			۱۵,۲۹			۵۲,۹۴		درصد			
۱,۰۲				۱۲		۴۲			فرابونی	نهاد	امکان ارتباط با کتابدار آنلاین و پاسخ‌گویی به سوالات کاربران	
				۷,۰۵		۲۴,۷			درصد			

همان گونه که در جدول ۵ مشاهده می‌شود در دسترس پذیری اطلاعات وب پورتال نهاد، بالاترین میزان با میانگین ۳,۲۱ مربوط به امکان ذخیره کلمات جست وجو شده و کمترین میزان با میانگین ۱,۰۲ مربوط به امکان ارتباط با کتابدار آنلاین است. همچنین یافته‌ها نشان می‌دهد در دسترس پذیری اطلاعات وب پورتال سازمان، بالاترین میزان با میانگین ۱,۵۱ مربوط به امکان ذخیره کلمات جست وجو شده و کمترین میزان با میانگین ۰,۰۶ مربوط به میزان سادگی و شفافیت در دسترسی به رابط کاربر است. مقایسه یافته‌ها نشان می‌دهد که کتابداران از دسترس پذیری اطلاعات با ویژگی امکان ذخیره کلمات جست وجو شده با میانگین ۰,۷۳ بالاتر از

شیوه اطلاع‌رسانی

گنجانه‌گذاری

ارزیابی و بپورتال‌های کتابخانه‌های عمومی مستقر در استان تهران

حد متوسط رضایت دارند و از ویژگی میزان سادگی و شفافیت در دسترسی به رابط کاربر با میانگین ۰,۲۱ در حد خیلی کم رضایت دارند؛ به گونه‌ای که ۶۰ درصد از کتابداران در نهاد و ۲۸,۸ درصد از کتابداران سازمان اعلام کرده‌اند که این ویژگی در وب‌پورتال وجود ندارد.

صحت اطلاعات

جدول ۶. فراوانی و میانگین صحت اطلاعات وب‌پورتال‌های نهاد کتابخانه‌های عمومی استان تهران و سازمان فرهنگی هنری شهرداری تهران

گزینه	نهاد	سازمان	نهاد	سازمان	نهاد	سازمان	نهاد	سازمان	نهاد	نهاد								
	وجود شاخص دال بر صحت و سقمه اطلاعات		ارائه اطلاعات صحیح		ارائه اطلاعات مرتب		ارائه اطلاعات همراه با جزئیات لازم											
میانگین	میانگین به تفکیک	میانگین وجود ندارد	این ویژگی	خیلی کم	متوسط	زیاد	خیلی زیاد	زیاد	فراآنی	درصد								
۱,۵	۱,۰۲		۸۳	۷	۲۶				فراآنی		نهاد							
			۴۸,۸۲	۴,۱۱	۱۵,۲۹				درصد									
۲,۵۲	۰,۴۸		۳۹	۳	۱۲				فراآنی		سازمان							
			۲۲,۹۴	۱,۷۶	۱۲,۰۵				درصد									
۲,۸۷	۱,۷۱۳		۴۴	۴۰	۳۳				فراآنی		نهاد							
			۲۵,۸۸	۲۳,۵۲	۱۹,۴۱				درصد									
۳,۳۹	۰,۸۰۷		۲۰	۱۸	۱۵				فراآنی		سازمان							
			۱۱,۷۶	۱۰,۵۸	۸,۸۲				درصد									
۱,۹۵۱	۱,۹۵۱		۴۴		۷۲				فراآنی		نهاد							
			۲۰		۴۲,۳۵				درصد									
۰,۹۱۹	۰,۹۱۹		۲۰	۳۴					فراآنی		سازمان							
			۱۱,۷۶	۲۵,۸۸					درصد									
۲,۵۰۳	۲,۵۰۳			۷۰	۵۸				فراآنی		نهاد							
				۴۱,۱۷	۳۴,۱۱				درصد									
۱,۰۸۵	۱,۰۸۵		۳۳	۸					فراآنی		سازمان							
			۱۹,۴۱	۴,۷					درصد									

جدول ۶ نشان می‌دهد صحت اطلاعات در وب‌پورتال نهاد با میانگین ۰,۲۵ مربوط به ارائه اطلاعات همراه با جزئیات لازم است و کمترین میزان با میانگین ۰,۰۳ مربوط به وجود شاخص دال بر صحت و سقمه اطلاعات است. همچنین در زمینه صحت اطلاعات در وب‌پورتال سازمان،

بالاترین میزان با میانگین ۱,۰۸ مریبوط به ارائه اطلاعات همراه با جزئیات لازم است و کمترین میزان با میانگین ۰,۴۸ مریبوط به وجود شاخص دال بر صحبت و سقمه اطلاعات است. مقایسه میانگین‌ها نشان می‌دهد که کتابداران هر دو مرکز با میانگین ۳۳۹ از ویژگی ارائه اطلاعات همراه با جزئیات لازم بالاتر از حد متوسط رضایت دارند و از ویژگی وجود شاخص دال بر صحبت و سقمه اطلاعات با میانگین ۱,۵ کمتر از حد متوسط رضایت دارند. همچنین یافته‌ها نشان می‌دهد که کتابداران هر دو مرکز از دو ویژگی ارائه اطلاعات مرتبط و ارائه اطلاعات صحیح به ترتیب با میانگین ۲,۸۷ و ۲,۵۲ بالاتر از حد متوسط رضایت دارند.

روزآمد بودن اطلاعات

جدول ۷. فراوانی و میانگین روزآمد بودن اطلاعات وب‌پورتال‌های نهاد کتابخانه‌های عمومی استان تهران و سازمان فرهنگی هنری شهرداری تهران

میانگین	میانگین به تفکیک	خیلی این ویژگی	کم وجود ندارد	متوسط	کم	خیلی این ویژگی	میانگین به تفکیک	میانگین	نهاد	سازمان	گزینه
۴	۲,۷۲					۱۱۶		فراآنی	نهاد	سازمان	به روزرسانی منظم و جاری
					۶۸,۲۳			در صد			
۰,۳۱۷	۱,۲۸			۵۴				فراآنی	نهاد	سازمان	ذکر تاریخ آخرین تجدید نظر در محتویات صفحه وب پورتال
				۳۱,۷۶				در صد			
۲,۹۳	۰,۲۱۵	۱۰۳		۱۲				فراآنی	نهاد	سازمان	ذکر نخستین تاریخ قرار گرفتن منبع اطلاعاتی (با هر فرمتی) بر روی صفحه وب پورتال
		۶۰,۵۸		۷,۰۵				در صد			
۳,۰۵	۰,۱۰۲	۴۸	۶					فراآنی	نهاد	سازمان	ذکر فواصل زمانی روزآمدسازی اطلاعات دارای حساسیت زمانی
		۲۸,۲۳	۳,۵۲					در صد			
۱,۹۹۲	۱,۹۹۲			۷	۱۰۸			فراآنی	نهاد	سازمان	ذکر فواصل زمانی روزآمدسازی اطلاعات دارای حساسیت زمانی
				۴,۱۱	۶۳,۵۲			در صد			
۰,۹۳۸		۴	۵۱					فراآنی	نهاد	سازمان	ذکر فواصل زمانی روزآمدسازی اطلاعات دارای حساسیت زمانی
		۲,۳۵	۳۰					در صد			
۲,۰۷۴	۲,۰۷۴			۷	۹۵	۱۴		فراآنی	نهاد	سازمان	ذکر فواصل زمانی روزآمدسازی اطلاعات دارای حساسیت زمانی
				۴,۱۱	۵۵,۸۸	۸,۲۳		در صد			
۰,۹۷۶		۴	۴۴	۶				فراآنی	نهاد	سازمان	ذکر فواصل زمانی روزآمدسازی اطلاعات دارای حساسیت زمانی
		۲,۳۵	۲۵,۸۸	۳,۵۲				در صد			

شیوه اطلاع‌رسانی

گنجانهای عمومی

ارزیابی وبپورتال‌های کتابخانه‌های عمومی مستقر در استان تهران

جدول ۷ نشان می‌دهد که از نظر روزآمد بودن اطلاعات در وبپورتال نهاد، بالاترین میزان با میانگین ۲/۷۲ مربوط به بهروزرسانی منظم و جاری و کمترین میزان با میانگین ۰/۲۱ مربوط به ذکر آخرین تاریخ تجدید نظر است. همچنین از نظر روزآمد بودن اطلاعات در وبپورتال سازمان، بالاترین میزان با میانگین ۱/۲۸ مربوط به بهروزرسانی منظم و جاری و کمترین میزان با میانگین ۰/۰۱ مربوط به ذکر تاریخ آخرین تجدید نظر است. به این ترتیب می‌توان گفت کتابداران هر دو مرکز با میانگین ۴، بالاتر از حد متوسط از ویژگی بهروزرسانی منظم و جاری رضایت دارند و از ویژگی ذکر تاریخ آخرین تجدید نظر با میانگین ۱۱/۰ کمترین رضایت را دارند؛ به گونه‌ای که ۶۰ درصد از کتابداران نهاد و ۲۸ درصد کتابداران سازمان اعلام کردند که این ویژگی در وبپورتال‌های هر مرکز وجود ندارد.

ناوبری اطلاعات

جدول ۸ فراوانی و میانگین ناوبری اطلاعات وبپورتال‌های نهاد کتابخانه‌های عمومی استان تهران و سازمان فرهنگی هنری شهرداری تهران

گزینه	نهاد	سازمان	نهاد	سازمان	نهاد	نهاد	نهاد
امکان ناوبری آسان میان صفحات	فرارگیری هماهنگ	پیوندهای مستقیم داخلی در صفحه	وجود تناسب میان عنوان پیوند با محتوا پیوند				
۳,۰۵	۲,۰۷۴	فراوانی درصد	۹۵	۱۴	فراوانی درصد	۹۵	۷
		۵۵,۸۸	۸,۲۳	۵۵,۸۸	۴,۱۱	۴,۱۱	
۳,۰۵	۰,۳۱	فراوانی درصد	۶		فراوانی درصد	۳,۵۲	۴
		۳,۵۲	۳,۵۲	۲۵,۸۸	۲,۳۵	۲,۳۵	۴۴
۳,۰۵	۲,۰۷۴	فراوانی درصد	۹۷	۱۲	فراوانی درصد	۵۷,۰۵	۶
		۵۷,۰۵	۷,۰۵	۵۷,۰۵	۳,۵۲	۳,۵۲	۴۶
۳	۰,۳۱	فراوانی درصد	۳,۵۲		فراوانی درصد	۲۷,۰۵	۳
		۲۷,۰۵	۳,۵۲	۲۷,۰۵	۱,۷۶	۱,۷۶	۴۶
۳	۲,۴۰	فراوانی درصد	۹۵	۱۴	فراوانی درصد	۵۵,۸۸	۴,۱۱
		۵۵,۸۸	۸,۲۳	۵۵,۸۸	۴,۱۱	۴,۱۱	
۳	۰,۹۶	فراوانی درصد	۳,۵۲	۶	فراوانی درصد	۲۵,۸۸	۲,۳۵
		۲۵,۸۸	۳,۵۲	۲۵,۸۸	۲,۳۵	۲,۳۵	

←

تحقیقات اطلاعاتی رسانه
کتابخانه‌ای عمومی

پاییز ۱۳۹۶ دوره ۲۳ شماره ۳

میانگین	میانگین به تفکیک	میانگین به وجود ندارد	خیلی کم وجود	این ویژگی	خیلی کم	متوسط	زیاد	خیلی زیاد	گزینه
۳,۰۵	۲,۰۷۴				۷	۹۵	۱۴	فراوانی	وجود میانبرهای در صفحه اصلی
					۴,۱۱	۵۵,۸۸	۸,۲۲	درصد	نهاد
۳,۸۹	۲,۶۴۵				۴	۴۴	۶	فراوانی	جهت دسترسی سازمان هرچه آسان تر...
	۱,۲۴۵				۲/۳۵	۲۵,۸۸	۳,۵۲	درصد	نهاد
۴,۳۳	۲,۹۴۴					۱۰۳	۱۲	فراوانی	نمایان بودن پیوندهای بازدید
	۱,۳۸۶					۶۰,۵۸	۷,۰۵	درصد	نهاد
۲,۱۴	۱,۴۵۵						۷۷	فراوانی	دارا بودن پیوند با سایر کتابخانه ها
	۰,۶۸۵						۴۵,۲۹	۲۲,۹۴	نهاد

جدول ۸ نشان می‌دهد که در ناویری اطلاعات وب پورتال نهاد، بالاترین میزان با میانگین ۲,۹۴ مربوط به دارا بودن پیوند با سایر کتابخانه‌ها است و کمترین میزان با میانگین ۱,۴۵ مربوط به وجود پیوندهایی طبق نظم موضوعی است. همچنین یافته‌ها نشان می‌دهد که در ناویری اطلاعات وب پورتال سازمان، بالاترین میزان با میانگین ۱,۳۸ مربوط به دارا بودن پیوند با سایر کتابخانه‌ها و ۰,۳۱ مربوط به امکان ناویری آسان و قرارگیری هماهنگ پیوندها است. مقایسه میانگین‌ها نشان می‌دهد که کتابداران از ویژگی دارا بودن پیوند با سایر کتابخانه‌ها با میانگین ۴,۳۳ در حد زیاد رضایت دارند و از ویژگی وجود پیوندهایی طبق نظم موضوعی با میانگین ۲,۱۴ کمترین میزان رضایت را دارند. همچنین یافته‌ها نشان می‌دهد که کتابداران هر دو مرکز از ویژگی وجود تناسب بین عنوان پیوند با محتوای آن با میانگین ۳ و نمایان بودن پیوندهای بازدید شده با میانگین ۳,۸۹ بالاتر از حد متوسط رضایت دارند.

شیوه اطلاع‌رسانی

کتابخانه‌ها

ارزیابی و بپورتال‌های کتابخانه‌های عمومی مستقر در استان تهران

سطح پوشش و مخاطبان خاص

جدول ۹. فراوانی و میانگین سطح پوشش و مخاطبان خاص اطلاعات و بپورتال‌های نهاد کتابخانه‌های عمومی استان تهران و سازمان فرهنگی هنری شهرداری تهران

گزینه	نهاد	درصد	فراآنی	خیلی زیاد	متوسط	خیلی زیاد	کم	این ویژگی وجود ندارد	میانگین به تفکیک	میانگین به
۲,۱۴	۱,۴۵۵			۴۴	۴۰	۳۲				معرفی اهداف و مأموریت
				۲۵,۸۸	۲۳,۵۲	۱۸,۸۲				پورتال
۳,۷۸	۰,۶۸۵			۲۰	۱۹	۱۵				دارا بودن موضوعات اصلی پورتال
				۱۱,۷۶	۱۱,۱۷	۸,۸۲				
۰,۳۲	۲,۵۷۰					۱۲	۱۰۳			نهاد
						۷,۰۵	۶۰,۵۸			درصد
	۱,۲۱					۶	۴۸			نهاد
						۳,۵۲	۲۸,۲۳			درصد
۰,۳۲	۰,۲۱۷			۹۰	۱۴	۱۲				فراآنی
				۵۲,۹۴	۸,۲۳	۷,۰۵				درصد
	۰,۱۰۳			۴۲	۶	۶				فراآنی
				۲۴,۷	۳,۵۲	۳,۵۲				درصد

جدول ۹ نشان می‌دهد که از نظر سطح پوشش و مخاطبان خاص در وب‌پورتال نهاد، بالاترین میزان با میانگین ۲,۵۷ مربوط به دارا بودن موضوعات اصلی پورتال و کمترین میزان با میانگین ۰,۲۱ مربوط به تعیین درجه‌بندی کاربران است. همچنین یافته‌ها نشان می‌دهد که از نظر سطح پوشش و مخاطبان خاص در وب‌پورتال سازمان، بالاترین میزان با میانگین ۱,۲۱ مربوط به دارا بودن موضوعات اصلی و کمترین میزان با ۰,۱۰۳ مربوط به تعیین درجه‌بندی کاربران است. بدین ترتیب می‌توان گفت که کتابداران هر دو مرکز از ویژگی دارا بودن موضوعات اصلی پورتال با میانگین ۳,۷۸ در حد زیاد رضایت دارند و از ویژگی درجه‌بندی کاربران با میانگین ۰,۳۲ کمترین میزان رضایت را دارند.

عینیت اطلاعات

جدول ۱۰. فراوانی و میانگین عینیت اطلاعات وب پورتال های نهاد کتابخانه های عمومی استان تهران و سازمان فرهنگی هنری شهرداری تهران

میانگین	میانگین به تفکیک	میانگین به وجود ندارد	این ویژگی	خیلی کم	متوسط	خیلی زیاد	خیلی زیاد	فراروانی	نهاد	اعتماد به محتوای اطلاعات	گزینه	
۳,۳۱	۲,۲۵۰			۱۴	۷	۵۶	۶	۳۳	فراروانی	نهاد	اعتماد به محتوای اطلاعات	
				۸,۲۳	۴,۱۱	۳۲,۹۴	۳,۵۲	۱۹,۴۱	درصد			
	۱,۰۶			۶	۴	۲۶	۳	۱۵	فراروانی	سازمان		
				۳,۵۲	۲,۳۵	۱۵,۲۹	۱,۷۶	۸,۸۲	درصد			
۲,۸۲	۱,۹۱۷				۲۰	۹۶			فراروانی	نهاد	قابل قبول بودن اطلاعات ارائه شده	
					۱,۱۷	۵۶,۴۷			درصد			
	۰,۹۰۳			۹	۴۵				فراروانی	سازمان		
				۵,۲۹	۲۶,۴۷				درصد			
۳,۳۲	۲,۲۵۷				۷	۶۳	۴۶		فراروانی	نهاد	وجود دیدگاه های مختلف پیرامون هر موضوع	
					۴,۱۱	۳۷,۰۵	۲۷,۰۵		درصد			
	۱,۰۶۳			۴	۲۹	۲۱			فراروانی	سازمان		
				۴,۲۳	۱۷,۰۵	۱۲,۳۵			درصد			

یافته های جدول ۱۰ نشان می دهد که از نظر عینیت اطلاعات در وب پورتال نهاد، بالاترین میزان با میانگین ۲,۲۵ مربوط به دو ویژگی اعتماد به محتوای اطلاعات و وجود دیدگاه های مختلف پیرامون هر موضوع است و کمترین میزان با میانگین ۱,۹۱ مربوط به قابل قبول بودن اطلاعات ارائه شده است. همچنین یافته ها نشان می دهد از نظر عینیت اطلاعات در سازمان، بالاترین میزان با میانگین ۱,۰۶ مربوط به اعتماد به محتوای اطلاعات است و کمترین میزان با میانگین ۰,۹۰ مربوط به دیدگاه های مختلف پیرامون هر موضوع است. به این ترتیب می توان گفت که کتابداران هر دو مرکز از ویژگی های عینیت اطلاعات در وب پورتال ها بالاتر از حد متوسط رضایت دارند.

طبقه بندی اطلاعات رسانی

گنجانه های عمومی

ارزیابی و بپورتال های کتابخانه های عمومی مستقر در استان تهران

اعتبار اطلاعات

جدول ۱۱. فراوانی و میانگین اعتبار اطلاعات و بپورتال های نهاد کتابخانه های عمومی استان تهران و سازمان فرهنگی هنری شهرداری تهران

		میانگین به تفکیک	میانگین به میانگین	این ویژگی وجود ندارد	خیلی کم	کم	متوسط	خیلی زیاد	خیلی زیاد	گزینه
۰,۲۲۵	۰,۱۵۳	۹۷			۱۲			فراوانی		نهاد
		۵۷,۰۵			۷,۰۵			درصد		
	۰,۰۷۲	۴۵	۶					فراوانی		سازمان
		۲۶,۴۷	۳,۵۲					درصد		
۰,۲۲۵	۰,۱۵۳	۹۷			۱۲			فراوانی		نهاد
		۵۷,۰۵			۷,۰۵			درصد		
	۰,۰۷۲	۴۵	۶					فراوانی		سازمان
		۲۶,۴۷	۳,۵۲					درصد		
۲,۴۳	۱,۶۵۲				۲۷	۱۲	۷۷	فراوانی		نهاد
					۱۵,۸۸	۷,۰۵	۴۵,۲۹	درصد		
	۰,۷۷۵				۱۲	۶	۳۶	فراوانی		سازمان
					۷,۰۵	۳,۵۲	۲۱,۱۷	درصد		
۲,۸۲	۱,۹۱۷				۷	۶	۱۰۳	فراوانی		نهاد
					۴,۱۱	۳,۵۲	۶۰,۵۸	درصد		
	۰,۹۰۳				۳	۳	۴۸	فراوانی		سازمان
					۱,۷۶	۱,۷۶	۲۸,۲۳	درصد		

جدول ۱۱ نشان می دهد که در باب اعتبار اطلاعات در وب پورتال نهاد، بالاترین میزان با میانگین ۱,۹۱ مربوط به بیان نام مؤلف و پدیدآورنده صفحه و کمترین میزان با میانگین ۰,۱۵ مربوط به بیان راهی برای اثبات ویژگی های مؤلف و ارائه فهرستی از کارگزاران اصلی وب پورتال است. همچنین یافته ها نشان می دهد در باب اعتبار اطلاعات در وب پورتال سازمان بالاترین میزان با میانگین ۰,۹۰ مربوط به مشخص بودن فرد مؤلف با سازمان و کمترین میزان با میانگین ۰,۰۷ مربوط به بیان راهی برای اثبات ویژگی های مؤلف و ارائه فهرستی از کارگزاران اصلی است. به

تحقیقات اطلاعاتی رسانه
کتابخانه‌های عمومی

پاییز ۱۳۹۶ دوره ۲۳ شماره ۳

این ترتیب می‌توان گفت که کتابداران هر دو مرکز از دو ویژگی بیان نام مؤلف و پدیدآورنده و مشخص بودن ارتباط میان فرد مؤلف با سازمان کمتر از حد متوسط رضایت دارند و در بقیه موارد اصلاً رضایت ندارند؛ به گونه‌ای که ۵۷ درصد از کتابداران نهاد و ۲۶ درصد از کتابداران سازمان اعلام کرده‌اند که این ویژگی در وب‌پortal‌ها وجود ندارد.

جدول ۱۲. آزمون بررسی نرمال بودن کلموگروف-اسمیرنوف

اعتبار اطلاعات	عيینت اطلاعات	سطح پوشش اطلاعات	ناوبنی اطلاعات	روزآمد بودن اطلاعات	صحبت اطلاعات	دسترس پذیری اطلاعات	کیفیت اطلاعات	تعداد
۱۷۰	۱۷۰	۱۷۰	۱۷۰	۱۷۰	۱۷۰	۱۷۰	۱۷۰	آماره آزمون
۱,۰۸۸	۸۶۸,	۱,۱۶۵	۱,۰۱۱	۱,۰۸۰	۱,۰۵۷	۱,۰۰	۱,۰۴۴	کلموگروف-اسمیرنوف
۰,۰۵۲	۰,۴۳۹	۰,۱۳۳	۰,۲۵۸	۰,۰۵۴	۰,۲۱۴	۰,۲۲۲	۰,۰۹۱	مقدار احتمال آزمون

در جدول ۱۲ ملاحظه می‌شود که در مؤلفه‌های «صحبت اطلاعات» و «سطح پوشش اطلاعات» بین دو مرکز کتابخانه‌ای اختلاف معنی داری وجود دارد و در مورد بقیه مؤلفه‌ها، اختلاف معنی داری ملاحظه نمی‌شود. با توجه به اینکه مقادیر احتمال در سطر آخر از ۰,۰۵ بزرگتر است، بنابراین همه متغیرها از توزیع نرمال پیروی می‌کنند.

جدول ۱۳. میانگین و انحراف معیار کیفیت اطلاعات پortal‌های سازمان‌های مورد مقایسه

متغیر	گروه	تعداد	میانگین	انحراف معیار	انحراف استاندارد از میانگین
نهاد کتابخانه‌های عمومی کشور		۱۱۶	۴,۲۳۶۴	۰,۰۴۴۹۱	۰,۰۰۵۸۰
کیفیت اطلاعات	سازمان فرهنگی-هنری شهرداری تهران	۵۴	۳,۹۰۷۰	۰,۵۱۴۸۰	۰,۰۴۸۰۱

شیوه اطلاع‌رسانی

گزارشات عمومی

ارزیابی وبپورتال‌های کتابخانه‌های عمومی مستقر در استان تهران

همان‌گونه که در جدول ۱۳ مشاهده می‌شود، میانگین متغیر «کیفیت اطلاعات» در نهاد کتابخانه‌های عمومی کشور بیشتر است.

جدول ۱۴. میانگین و انحراف معیار دسترس پذیری اطلاعات پورتال‌های سازمان‌های مورد مقایسه

متغیر	گروه	تعداد	میانگین	انحراف معیار	انحراف استاندارد از میانگین
دسترس پذیری	نهاد کتابخانه‌های عمومی کشور	۱۱۶	۳,۰۷۸۲	۰,۳۰۵۹۴	۰,۰۲۸۵۳
	سازمان فرهنگی - هنری شهرداری تهران	۵۴	۲,۹۲۵۰	۰,۱۰۰۸۴	۰,۰۱۳۰۲

جدول ۱۴ نشان می‌دهد که میانگین متغیر «دسترس پذیری اطلاعات» در نهاد کتابخانه‌های عمومی کشور بیشتر است.

جدول ۱۵. میانگین و انحراف معیار صحت اطلاعات پورتال‌های سازمان‌های مورد مقایسه

متغیر	گروه	تعداد	میانگین	انحراف معیار	انحراف استاندارد از میانگین
صحت اطلاعات	نهاد کتابخانه‌های عمومی کشور	۱۱۶	۴,۵۰۰۰	۰	۰
	سازمان فرهنگی - هنری شهرداری تهران	۵۴	۲,۹۱۰۹	۰,۵۳۴۱۳	۰,۰۴۹۸۱

جدول ۱۵ نشان می‌دهد که میانگین متغیر «صحت اطلاعات» در نهاد کتابخانه‌های عمومی کشور بیشتر است.

جدول ۱۶. میانگین و انحراف معیار روز آمدبودن اطلاعات پورتال‌های سازمان‌های مورد مقایسه

متغیر	گروه	تعداد	میانگین	انحراف معیار	انحراف استاندارد از میانگین
اطلاعات روز آمدبودن	نهاد کتابخانه‌های عمومی کشور	۱۱۶	۳,۶۰۰۰	۰,۲۰۱۶۹	۰,۰۲۶۰۴
	سازمان فرهنگی - هنری شهرداری تهران	۵۴	۳,۳۳۹۱	۰,۲۷۱۴۳	۰,۰۲۵۳۱

جدول ۱۶ نشان می دهد میانگین متغیر «روز آمدبودن اطلاعات» در نهاد کتابخانه های عمومی کشور بیشتر است.

جدول ۱۷. میانگین و انحراف معیار ناوبری اطلاعات پورتال های سازمان های مورد مقایسه

متغیر	گروه	تعداد	میانگین	انحراف معیار	انحراف استاندارد از میانگین
ناوبری اطلاعات	نهاد کتابخانه های عمومی کشور	۱۱۶	۳,۶۵۷۱	۰,۱۷۲۸۸	۰,۰۲۲۳۲
ناوبری اطلاعات	سازمان فرهنگی - هنری شهرداری تهران	۵۴	۳,۴۷۰۸	۰,۱۹۶۶۲	۰,۰۱۸۳۳

جدول ۱۷ نشان می دهد میانگین متغیر «ناوبری اطلاعات» در نهاد کتابخانه های عمومی کشور بیشتر است.

جدول ۱۸. میانگین و انحراف معیار سطح پوشش اطلاعات پورتال های سازمان های مورد مقایسه

متغیر	گروه	تعداد	میانگین	انحراف معیار	انحراف استاندارد از میانگین
سطح پوشش و مخاطبان خاص	نهاد کتابخانه های عمومی کشور	۱۱۶	۴,۶۶۶۷	۰,۰۰۰۰	۰,۰۰۰۰۰
سطح پوشش و مخاطبان خاص	سازمان فرهنگی - هنری شهرداری تهران	۵۴	۳,۵۵۰۷	۰,۳۸۷۵۳	۰,۰۳۶۱۴

جدول ۱۸ نشان می دهد میانگین متغیر «سطح پوشش و مخاطبان خاص» در نهاد کتابخانه های عمومی کشور بیشتر است.

جدول ۱۹. میانگین و انحراف معیار عینیت اطلاعات پورتال های سازمان های مورد مقایسه

متغیر	گروه	تعداد	میانگین	انحراف معیار	انحراف استاندارد از میانگین
عینیت اطلاعات	نهاد کتابخانه های عمومی کشور	۱۱۶	۳,۲۰۰۰	۰,۴۰۳۳۸	۰,۰۵۲۰۸
عینیت اطلاعات	سازمان فرهنگی - هنری شهرداری تهران	۵۴	۲,۶۶۹۶	۰,۵۳۴۳۸	۰,۰۴۹۸۳

جدول ۱۹ نشان می دهد میانگین متغیر «عینیت اطلاعات» نهاد کتابخانه های عمومی کشور بیشتر است.

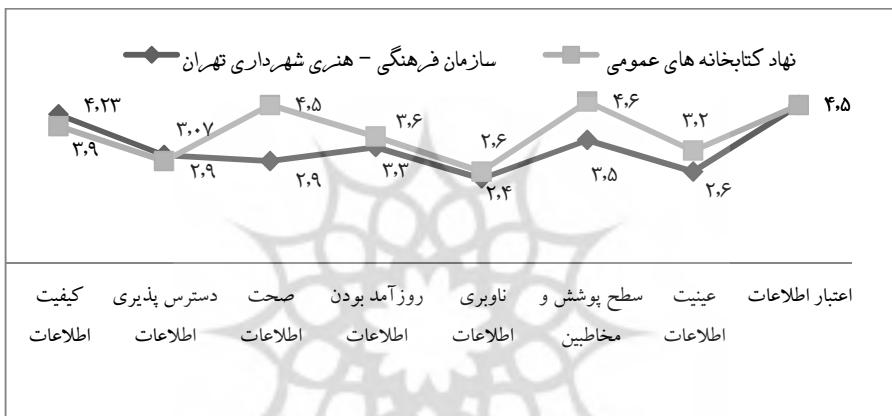
شیوه اطلاع‌رسانی کتابخانه‌ها

ارزیابی وبپورتال‌های کتابخانه‌های عمومی مستقر در استان تهران

جدول ۲۰. میانگین و انحراف معیار اعتبار اطلاعات پورتال‌های سازمان‌های مورد مقایسه

متغیر	گروه	تعداد	میانگین	انحراف میانگین	انحراف میانگین	اعتبار اطلاعات
نهاد کتابخانه‌های عمومی کشور	نهاد کتابخانه‌های عمومی کشور	۱۱۶	۴,۵۲۸۳	۰,۵۱۳۸۱	۰,۰۴۷۹۱	از میانگین
	سازمان فرهنگی - هنری شهرداری تهران	۵۴	۴,۵۰۰۰	۰	۰	اعتبار اطلاعات

جدول ۲۰ نشان می‌دهد میانگین متغیر «اعتبار اطلاعات» در نهاد کتابخانه‌های کشور کمی بیشتر است.

نمودار ۱. مقایسه میانگین مؤلفه‌ها در دو گروه کتابخانه

با مقایسه میانگین مؤلفه‌ها در نمودار ۱ مشاهده می‌شود که بالاترین میزان به اعتبار اطلاعات و صحت اطلاعات با میانگین ۴,۵ به نهاد کتابخانه‌های عمومی کشور اختصاص دارد، اما در سازمان فرهنگی و هنری شهرداری تهران بالاترین میزان رضایت با میانگین ۴,۵ به اعتبار اطلاعات اختصاص دارد. همچنین عینیت اطلاعات با میانگین ۲,۶ کمترین میزان را در سازمان فرهنگی و هنری شهرداری تهران دارا می‌باشد و در نهاد کتابخانه‌های عمومی کشور کمترین میزان با میانگین ۳,۰۷ به دسترس پذیری اطلاعات اختصاص دارد. همچنین در سازمان فرهنگی هنری شهرداری تهران رضایت کتابداران فقط در دو مؤلفه دسترس پذیری اطلاعات و صحت اطلاعات به ترتیب با میانگین ۲,۹ و ۲,۶ در حد کم است و بقیه مؤلفه‌ها بالاتر از حد متوسط را به خود اختصاص می‌دهند. در نهاد کتابخانه‌های عمومی کشور نیز رضایت کتابداران در دو مؤلفه عینیت اطلاعات با میانگین ۲,۳ در حد متوسط بوده و بقیه مؤلفه‌ها بالاتر از حد متوسط است.

برای مقایسه کارآیی پورتال در نهاد کتابخانه‌های عمومی و سازمان فرهنگی هنری شهرداری تهران از نرم افزار GAMS استفاده شده است. وجود یا فقدان یک ویژگی در پورتال به عنوان ورودی و نظرات کاربران پورتال به عنوان خروجی در نظر گرفته شده است.

جدول ۲۱. داده‌های ورودی و خروجی در پورتال نهاد کتابخانه‌های عمومی کشور

مؤلفه‌ها	X1	X2	Y1
کیفیت اطلاعات	۰,۵۲	۰,۸۱	۰,۱۲
دسترس پذیری اطلاعات	۰,۱۴	۰,۹۳	۰,۲۰۱
صحت اطلاعات	۰,۸۴	۰,۴۸	۰,۱۷
روزآمد بودن اطلاعات	۰,۹۳	۰,۹۷	۰,۱۲
ناویبری اطلاعات	۰,۹۶	۰,۳۱	۰,۲۲
سطح پوشش و مخاطبان خاص	۰,۲۱	۰,۶۸	۰,۱۴
عینیت اطلاعات	۰,۰۶	۰,۹	۰,۱۱
اعتبار اطلاعات	۰,۰۱	۰,۹۶	۰,۰۹

همان‌گونه که در جدول ۲۱ مشاهده می‌شود، در پورتال نهاد کتابخانه‌های عمومی کشور مؤلفه ناویبری بیشترین کارایی و مؤلفه اعتبار اطلاعات کمترین کارایی را دارد. همچنین بعد از ناویبری، به ترتیب دسترس پذیری، صحت اطلاعات، سطح پوشش و مخاطبان خاص، روزآمد بودن، کیفیت اطلاعات و عینیت اطلاعات رتبه‌های دوم تا هفتم را به خود اختصاص می‌دهند.

جدول ۲۲. داده‌های ورودی و خروجی در پورتال سازمان فرهنگی هنری شهرداری تهران

مؤلفه‌ها	X1	X2	Y1
کیفیت اطلاعات	۰,۰۵	۰,۹۱	۰,۵۳
دسترس پذیری اطلاعات	۰,۳۶	۰,۲۳	۰,۱۱
صحت اطلاعات	۰,۸۲	۰,۴۸	۰,۱۸
روزآمد بودن اطلاعات	۰,۷۵	۰,۶۸	۰,۱۷
ناویبری اطلاعات	۰,۸۷	۰,۳۳	۰,۲۴
سطح پوشش و مخاطبان خاص	۰,۴۱	۰,۶۳	۰,۱۸
عینیت اطلاعات	۰,۱۱	۰,۲۳	۰,۲۱
اعتبار اطلاعات	۰,۲۴	۰,۷۷	۰,۰۴

شیوه اطلاع‌رسانی

گنجانهای عوامی

ارزیابی وبپورتال‌های کتابخانه‌های عمومی مستقر در استان تهران

یافته‌های جدول ۲۲ نشان می‌دهد که در پورتال سازمان فرهنگی هنری شهرداری تهران کیفیت اطلاعات بیشترین کارایی و اعتبار اطلاعات کمترین کارایی را دارا است. همچنین مؤلفه‌های ناوبری اطلاعات، عینیت اطلاعات، صحت اطلاعات، سطح پوشش و مخاطبان خاص، روزآمد بودن و دسترس پذیری رتبه‌های دوم تا هفتم را به خود اختصاص می‌دهند.

جدول ۲۳. مقایسه کارایی مؤلفه‌های پورتال در نهاد کتابخانه‌های عمومی و سازمان فرهنگی هنری شهرداری تهران

	رتبه کارایی	سازمان (Y2)	رتبه کارایی	نهاد (Y1)	مؤلفه‌ها
۱	۰,۵۳	۵	۰,۱۲		کیفیت اطلاعات
۶	۰,۱۱	۲	۰,۲۰۱		دسترس پذیری اطلاعات
۴	۰,۱۸	۳	۰,۱۷		صحت اطلاعات
۵	۰,۱۷	۵	۰,۱۲		روزآمد بودن اطلاعات
۲	۰,۲۴	۱	۰,۲۲		ناوبری اطلاعات
۴	۰,۱۸	۴	۰,۱۴		سطح پوشش و مخاطبان خاص
۳	۰,۲۱	۶	۰,۱۱		عینیت اطلاعات
۷	۰,۰۴	۷	۰,۰۹		اعتبار اطلاعات

یافته‌های جدول ۲۳ نشان می‌دهد که در نهاد کتابخانه‌های عمومی، بالاترین میزان کارایی اختصاص به ناوبری اطلاعات دارد، در حالی که در سازمان فرهنگی هنری کیفیت اطلاعات بالاترین میزان کارایی را به خود اختصاص می‌دهد. همچنین یافته‌ها نشان می‌دهد که میزان کارایی سطح پوشش و مخاطبان خاص، روزآمد بودن اطلاعات و اعتبار اطلاعات به ترتیب با رتبه چهارم، پنجم و هفتم در هر دو مرکز در یک سطح قرار دارند.

نتیجه‌گیری

نتایج پژوهش نشان داد که در وبپورتال نهاد، مؤلفه سطح پوشش و مخاطبان خاص بالاترین میزان رضایت را دارا است. مؤلفه اعتبار اطلاعات نیز در وضعیت مطلوبی قرار دارد. نتیجه به دست آمده از این مؤلفه مشابه یافته‌های پژوهش یوسفی‌فرد و فدایی (۱۳۸۸) است. مؤلفه کیفیت اطلاعات نیز در وبپورتال نهاد از وضعیت مطلوبی برخودار است. نتیجه به دست آمده از این مؤلفه نیز مشابه یافته‌های پژوهش‌های پاملا و هارپل (۲۰۰۴) و کولایان (۱۳۸۴) است. مؤلفه‌های

روزآمد بودن و ناوبری اطلاعات نیز در وب‌پورتال نهاد در وضعیت متوسطی قرار دارند. نتیجه به دست آمده از این مؤلفه‌ها به ترتیب مشابه یافته‌های پژوهش‌های اکینگو (۲۰۰۲)؛ پاملا و هارپل (۲۰۰۴)؛ محمد اسماعیل و موحدی (۱۳۹۰)؛ اصنافی و همکاران (۱۳۹۱)؛ محمد اسماعیل و کاظمی کوهبنانی (۱۳۸۸) و عصاره و پاپی (۱۳۸۸) است. اما مؤلفه‌های عینیت و دسترس‌پذیری اطلاعات از نقاط ضعف برخودار است. نتیجه به دست آمده از این مؤلفه‌ها نیز به ترتیب مشابه یافته‌های پژوهش‌های فوگ و همکاران (۲۰۰۱)؛ خالقی و داورپناه (۱۳۸۳) و محمد اسماعیل و موحدی (۱۳۹۰) است.

نتایج یافته‌ها در وب‌پورتال سازمان نشان داد که مؤلفه اعتبار اطلاعات در وضعیت مطلوبی قرار دارد. نتیجه به دست آمده از این مؤلفه مشابه یافته‌های پژوهش‌های یوسفی‌فرد و فدایی (۱۳۸۸) است. همچنین مؤلفه‌های کیفیت اطلاعات، سطح پوشش و مخاطبان خاص، ناوبری و روزآمد بودن اطلاعات در وضعیت متوسطی قرار دارند. نتیجه به دست آمده از این مؤلفه‌ها به ترتیب مشابه یافته‌های کولایان (۱۳۸۴)؛ اصنافی و همکاران (۱۳۹۱)؛ خالقی و داورپناه (۱۳۸۳)؛ محمد اسماعیل و کاظمی کوهبنانی (۱۳۸۸) است. مؤلفه‌های دسترس‌پذیری، صحت و عینیت اطلاعات نیز از نقاط ضعف برخوردارند. نتیجه به دست آمده از این مؤلفه‌ها به ترتیب مشابه یافته‌های پژوهش‌های فوگ و همکاران (۲۰۰۱)؛ خالقی و داورپناه (۱۳۸۳)؛ محمد اسماعیل و کاظمی کوهبنانی (۱۳۸۸) و عصاره و پاپی (۱۳۸۸) است. در مجموع می‌توان نتیجه گرفت که مؤلفه اعتبار اطلاعات در هر دو پورتال بالاترین میزان و ناوبری اطلاعات کمترین میزان رضایت کتابداران را به خود اختصاص داده است. نتایج آزمون کارایی مؤلفه‌های وب‌پورتال در نهاد کتابخانه‌های عمومی کشور نشان می‌دهد، مؤلفه ناوبری اطلاعات بیشترین کارایی و مؤلفه اعتبار اطلاعات کمترین کارایی را دارا است. همچنین بعد از ناوبری اطلاعات، به ترتیب دسترس‌پذیری اطلاعات، صحت اطلاعات، سطح پوشش و مخاطبان خاص، روزآمد بودن اطلاعات، کیفیت اطلاعات و عینیت اطلاعات رتبه‌های دوم تا هفتم را به خود اختصاص می‌دهند. نتایج آزمون کارایی مؤلفه‌های وب‌پورتال در سازمان نشان می‌دهد، کیفیت اطلاعات بیشترین کارایی و اعتبار اطلاعات کمترین کارایی را دارا است. همچنین مؤلفه‌های ناوبری اطلاعات، عینیت اطلاعات، صحت اطلاعات، سطح پوشش و مخاطبان خاص، روزآمد بودن اطلاعات و دسترس‌پذیری اطلاعات رتبه‌های دوم تا هفتم را به خود اختصاص می‌دهند. مقایسه

شیوه اطلاع‌رسانی

گنجانهای عمومی

ارزیابی وب‌پورتال‌های کتابخانه‌های عمومی مستقر در استان تهران

کارایی مؤلفه‌های وب‌پورتال‌های این دو مرکز نیز نشان داد که در نهاد، بالاترین میزان کارایی اختصاص به ناوبری اطلاعات دارد؛ در حالی که در سازمان کیفیت اطلاعات بالاترین میزان کارایی را به خود اختصاص می‌دهد. همچنین یافته‌ها نشان می‌دهد که میزان کارایی سطح پوشش و مخاطبان خاص، روزآمد بودن اطلاعات و اعتبار اطلاعات به ترتیب با رتبه چهارم، پنجم و هفتم در هر دو مرکز در یک سطح قرار دارند.

پیشنهادها

نتایج حاصل از پژوهش حاضر حاکی از آن است که تعدادی از ویژگی‌های مطرح در ارزیابی وب‌پورتال‌ها در هر دو مرکز نهاد و سازمان رعایت نشده است، لذا پیشنهادهایی مشترک برای هر دو مرکز ارائه می‌گردد.

- با توجه به اصل کاربرمدار بودن کتابخانه‌ها، صفحات وب‌پورتال بازنگری شود و صفحات خالی و فاقد اطلاعات حذف و یا تکمیل شود.
- با توجه به اینکه کاربران وب‌پورتال‌های کتابخانه‌های عمومی از تمام اقسام جامعه هستند، صفحاتی با زبان رایج هموطنان ساکن شهرهای مرزی کشور نیز راهاندازی شود.
- چون در ارتباط الکترونیکی، ارتباط چهره‌به‌چهره وجود ندارد و تمام فعالیت‌های جست‌وجو و بازیابی اطلاعات بر عهده کاربر است، راهاندازی بخش ارتباط با کتابدار در صفحه اصلی بسیار ضروری است.
- شاخصی دال بر صحبت و سقمه اطلاعات در صفحات قرار داده شود.
- ذکر تاریخ تجدید نظر در محتویات صفحات درج شود.
- در هر یک از پورتال‌ها اهداف و مأموریت سازمان مربوطه به شکلی شفاف ارائه شود.
- بهمنظور افزایش کارایی اعتبار اطلاعات، نام مؤلف و پدیدآورنده در هر صفحه درج شود. همچنین پیشنهاد می‌گردد وب‌پورتال سازمان فرهنگی هنری شهرداری تهران نیز این موارد را رعایت نماید.
- نقشه سایت جهت راهنمایی کاربران برای استفاده از صفحات ارائه شود.
- بهمنظور کمک به کاربر برای آگاهی از پیشنهادهای جست‌وجو، ابزاری برای امکان ذخیره کلمات جست‌وجو شده فراهم گردد.

منابع

- اصنافی، امیررضا؛ ارشدی، هما؛ پیری، زهراء؛ صفازاده، سارا و میرزاپی، مریم (۱۳۹۲). بررسی وضعیت وبسایت‌های کتابخانه‌های داشکده‌ای و پژوهشکده‌ای در دانشگاه شهید بهشتی. *فصلنامه دانش‌شناسی*، ۶(۲۱)، ۲۳-۳۹.
- حالقی، نرگس و داورپناه، محمدرضا (۱۳۸۴). بررسی وضعیت وبسایت‌های ایرانی براساس معیارهای عمومی ارزیابی. *مطالعات تربیتی و روانشناسی*، ۱۸، ۱۲۱-۱۴۴.
- عصاره، فریده و پاپی، زینب (۱۳۸۸). کیفیت وبسایت‌های کتابخانه‌ای: مروجی بر معیارها و ابزارها. *مطالعات ملی کتابداری و سازماندهی اطلاعات*، ۲۰(۲)، ۲۷۵-۲۹۸.
- كتابي، سعيده؛ ميراحمدی، سيد محمدرضا و كريمپور آذر، آسيه (۱۳۹۰). ارزیابی عملکرد کتابخانه‌های عمومی استان‌ها توسط تکنيك تحليل پوششی داده‌ها. *تحقیقات اطلاع‌رسانی و کتابخانه‌های عمومی*، ۶۴-۲۸.
- کولاچیان، فردین (۱۳۸۴). بررسی وضعیت سایت‌های کتابخانه‌های ایران در محیط وب. *علم اطلاع‌رسانی*، ۱۷(۴)، ۳۷-۴۶.
- فرح‌پهلو، عبدالحسین و صابری، مریم (۱۳۸۷). بررسی ویژگی‌های ساختاری و محتوایی مطرح در طراحی وبسایت‌های کتابخانه‌های دانشگاهی ایران از دیدگاه کاربران و متخصصان ایرانی طراح این وب‌سایت‌ها. *تحقیقات اطلاع‌رسانی و کتابخانه‌های عمومی*، ۱۴(۴)، ۱۰۷-۱۲۶.
- محمداسماعیل، صدیقه و کوهبنانی، سمیه (۱۳۸۹). ارزیابی مقایسه‌ای کاربردپذیری وب‌سایت‌های کتابخانه‌های ملی کشور جمهوری اسلامی ایران و همسایگانش. *مطالعات کتابداری و علم اطلاعات*، ۳(۵)، ۱۰۹-۱۴۰.
- محمداسماعیل، صدیقه و موحدی، فریده (۱۳۹۲). ارزیابی تطبیقی وب‌سایت‌های کتابخانه‌های پژوهشکی آمریکا و ایران. *مدیریت اطلاعات سلامت*، ۱۰(۳)، ۱-۱۰.
- میرغفوری، حبیب... و شفیعی روبدپشتی، میثم (۱۳۸۶). رتبه‌بندی کتابخانه‌های دانشگاهی براساس سطح عملکرد با استفاده از تکنیک‌های تحلیل پوششی داده‌ها و کتابخانه‌های یزد. *کتابداری و اطلاع‌رسانی*، ۱۰(۲)، ۳۵-۵۶.
- یوسفی‌فرد، مهرداد و فدایی، غلامرضا (۱۳۸۸). ارائه ویژگی‌هایی مناسب برای سیستم‌های مدیریت محتوای وب‌سایت‌های کتابخانه‌های دانشگاهی ایران براساس عناصر مطرح در وب‌سایت‌های کتابخانه‌های دانشگاهی دنیا. *تحقیقات اطلاع‌رسانی و کتابخانه‌های عمومی*، ۵۶، ۶۵-۷۳.

References

- Agingu, B. (2000). Library Websites at Historically Black Collages and Universities. *Collage and Research Libraries*, 61 (1), 30-37.

تحقیقات اطلاع‌رسانی

پژوهش‌های علمی

ارزیابی و بپورتال‌های کتابخانه‌های عمومی مستقر در استان تهران

- Cox, A. (2003). Library Portal Solutions. *Journal of library and Information Technology*, 55 (3), 155-165.
- Dong, E. (2007). Organizing websites: Adilemma for librarians. *Journal of Internet Cataloging*, 7 (3-4), 49-58.
- Fogg, B. J.; Marshall, J.; Laraki, O.; Osipovich, A.; Varma, C.; Fang, N. & Treinen, M. (2001, March). What makes Web sites credible? A Report on a Large Quantitative Study. In *Proceedings of the SIGCHI Conference on Human Factors in Computing Systems*: Montreal, Canada: ACM Digital Library, 61-68.
- Miidla, P. & Kikas, K. (2009). The Efficiency of Estonian Central Public Libraries. *Performance Measurement & Metrics*, 10, 49-58.
- Miller, P. (2003). *Towards a Typology for Portal*. Retrieved May 10, 2015, from: <http://www.ariadne.ac.uk/issue37/miller/intro.html>
- Olsinal, Godoy D.; Lafuente D & Rossi G. (1999). Assessing the Quality of Academic Websites: A Case study. *The New Review of Hypermedia and Multimedia*, 5 (1), 81-103.
- Reichmann, G. & Sommersguter, M. (2006). University Library Bench Marking: An International Comparison Using DEA. *Int. J. of Production Economics*, 100 (1), 131-147.
- Rogers, R. (2009). Usability Analysis for Redesign of a Caribbean Academic Library Website: A Case Study. *International Digital Library Perspectives*, 25 (3), 200-211.
- Vitaliano, D. (1998). Assessing Public Library Efficiency Using Data Envelopment Analysis. *Annals of public and cooperative Economics*, 69 (16), 107-122.
- Worthington, A. (1999). Performance Indicators and Efficiency Measurement in Public Libraries. *Australian Economic Review*, 32 (1), 31-42.

به این مقاله این‌گونه استناد کنید:

جعفری بهنام، زهرا و اصنافی، امیر رضا (۱۳۹۶). ارزیابی و بپورتال‌های کتابخانه‌های عمومی مستقر در استان تهران. *تحقیقات اطلاع‌رسانی و کتابخانه‌های عمومی*, ۲۳(۳)، ۳۶۳-۳۳۵.

پرتال جامع علوم انسانی